

ערוץ מאיר – הערוץ שלי ליהדות

בלי עין הרע

1. אבות, ב

(ט) אמר להם, צאו וראו איזוהי דרך שרעה שידבק בה האדם. רבי אליעזר אומר, עין טובה... אמר להם צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם. רבי אליעזר אומר עין רעה...

2. איוב יד

(ד) מי יתן טהור מטמא לא אחד.

2א. ספר נתיבות עולם ב - נתיב עין טוב - פרק א

וההפך שיש בין לב טוב ובין עין טוב, כי לב טוב נקרא כאשר הוא חפץ להוציא טוב אל אחר, ולב רע נקרא כאשר רוצה להוציא טוב אל אחר, ועין טוב נקרא כאשר הוא רוצה וחפץ שיהיה תבירו בשלימות ובטוב, והפך זה עין רע נקרא כאשר עינו צר בשל אחר.

3. רש"י על במדבר פרק כד פסוק ב

(ב) וישא בלעם את עיניו - בקש להכניס בהם עין רעה.

3א. ספר במדבר פרק כג

(ח) מה אקוב לא קבה אל ומה אעזם לא זעם ד': (ט) פי מראש צרים ארצנו ומגבעות אשורנו הן עם לבדד ישפן ובגוים לא יתחשב: (י) מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמות נפשי מות ישרים ותחי אחריתי כמחוי: (יא) ויאמר בלק אל בלעם מה עשית לי לקב אבני לקחתיך והנה ברכתך בך: (יב) ויען ויאמר הלא את אשר ישים ד' בפי אתו אשמר לדבר: (יג) ויאמר אליו בלק לד נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם אפס קצחו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם:

3ב. ספר יערות דבש חלק שני - דרוש ה (המשך)

ולכך נתחכם בלק... ואמר [שם כ"ג] אפס קצחו תראה וכולו לא תראה, להטיל בהם עין הרע, כי אי אפשר, אבל אפס קצחו תראה, להטיל בהם עה"ר ולקטרג במקצת רקנים שבעם, ואם יחול במקצת, אחר כך יחול על הנשאים כהני"ל, כאשר נתפרד החבילה. וזה היה הכל מהתחכמות של בלק, אבל בלעם השיב שאי אפשר, כי הם כולם באחדות גמורה ומוחלטת עד שהם כנפש אחת וגוף אחד אדוקים למאוד וא"א להפרידם, וא"כ לא יחול עין הרע במקצת, כי קצתו ככולו:

4. ליקוטי מוהר"ן רפב

בשמתחיל להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא חטאים, ורוצה הבעל דבר להפילו על ד'י זה בעצבות ומרה שחורה, חס ושלום, אף - על - פי - כן... צריך האדם לחפש ולבקש למצא בעצמו איזה מעט טוב, כדי להחיות את עצמו, ולבוא לידי שמחה פני"ל, ועל ד'י זה שמחפש ומוצא בעצמו עדין מעט טוב. על - ד'י - זה הוא יוצא באמת מפך חובה לכף זכות...

5. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נה/ב

האי מאן דעייל למתא ודחיל מעינא בישא נקוט זקפא דיא דימיניה בידא דשמאליה וזקפא דיא דשמאליה בידא דימיניה ולימא הכי אנא פלוני בר פלוני מזרעא דיוסף קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא שנאמר בן פורת יוסף בן פורת עלי עין וגו' אל תקרי עלי עין אלא עולי עין רבי יוסי ברבי חנינא אמר מהכא וידגו לרוב בקרב הארץ מה דגים שבים מיס מכסים עליהם ואין עין רעה שולטת בהם אף זרעו של יוסף אין עין רעה שולטת בהם ואי דחיל מעינא בישא דיליה ליחזי אטרפא דנחיריה דשמאליה.

5א. תהילים עז

(טז) נאלת בפרוע עמך בני יעקב ויוסף סלה.

5ב. הרב קוק פנקס יג, ס' יא

...מפני שכל ישראל נקראו ע"ש יוסף הצדיק כדברי חז"ל: במד"ר (מד' תהילים ג' עיין רש"י על תהילים פ ב.) על פסוק "נהגו כצאן יוסף" וע"כ צ"ל שאיזה כח תכונה של יוסף ישנה בכל ישראל...

6. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נח/א

אורח טוב מהו אומר כמה טררות טרח בעל הבית בשבילי כמה בשר הביא לפני כמה יין הביא לפני כמה גלוסקאות הביא לפני וכל מה שטרח לא טרח אלא בשבילי אבל אורח רע מהו אומר מה טורח טרח בעל הבית זה פת אחת אכלתי חתיכה אחת אכלתי כוס אחד שתיתי כל טורח שטרח בעל הבית זה לא טרח אלא בשביל אשתו ובניו.

6א. עין איה ברכות ב עמוד 371

רפז. הוא היה אומר אורח טוב מה הוא אומר כמה טררות טרח בעה"ב לפני כו', אורח רע מהו אומר מה טררות טרח בעה"ב זה כו'. מפני שישנם בעולם אנשים בעלי יאוש וספק המדברים תועה על ההשגחה העליונה ומוצאים בעולם רעות רבות, ועל פי דבריהם ישפל רוח האדם ויאבד את ישרו וטוהר לבבו ויראת ד' תלך תמס מקרבו. ע"כ למען לא יתפתה האדם לטענותיהם הכוזבות, יצייר כי באמת היאוש וההשקפה בעין רעה על המציאות והבטחון וההשקפה בעין טובה, שניהם אינם באים לאדם ע"פ חילוקים בשכל החיצוני המופשט כ"א הדבר תלוי בתכונת הנפש הטובה היא אם רעה.

כי כמו שאנו רואים במקרים הקטנים, שהאורח הטוב יצייר את טובו של בעה"ב ואין בזה מן השקר כלל, כי המסתכל בעין טובה ימצא באמת את הצדדים הטובים... אבל האורח הרע, שאינו מצייר בנפשו עושה טוב באמת, לא יוכל לצייר ציור הגון וטוב ומחפש צדדים להקטין את הרושם הטוב, ואם ימצא צדדים ליחש לרע מיחשם. כן נפש צדיק הזכה המוכנת לעשות טוב, תשקיף על ההשגחה האלהית בעין טובה, כי מנפשו יתזה שרצונו רק להיטיב... ע"כ יהי בטוח כי הכל נעשה לטוב, והרעות המתרגשות בעולם יש להם אחרית טובה, וממילא ישמח בחייו ויהי עובד ד' באמת ולבו טוב על הבריות.

והנפש הרעה שלא תוכל לצייר כ"א רק רע, תשקף ג"כ על העולם בעין רעה, ותתיאש מכל צדדי החיים שתוכל לדון אותם לרעות ולהקטין את הטובות בקטנות ערך.

ונתנה הבחירה הזאת ביד האדם, כדי שתהיי מקושרת בעקב הנפש הטובה ג"כ עריבות החיים ושקיטת הלבבות בעוה"ז. ומטובת העין לגבי ההשגחה העליונה תבא ג"כ טובת עין אל הבריות באהבה ושלום...